

BEOGRAD, 2. 3. 1973.

SAVEZNI ZAVOD ZA MEĐUNARODNU NAUČNU,
PROSVETNO-KULTURNU I TEHNIČKU SARADNJU
Kosančićev venac 29
11000 Beograd

U prilogu dostavljamo redovni godišnji izveštaj Jugoslovensko-američki komisije za Fulbrajtove programe koji na osnovu člana 6 Komisija dostavlja Vladi na potpisnicama Sporazuma.

Pored iznetog pregleda aktivnosti Komisije u akademskoj godini 1971/72, za uspešnije funkcionisanje Komisije potrebno je hitno pristupiti rešavanju sledećih problema:

1. Amandiranje Sporazuma i imenovanje jugoslovenskih članova Komisije

Odluka Vlade SFRJ, od oktobra 1968, o učešću u finansiranju Fulbrajtove programe sa 20%, nametnula je pitanje amandiranja postojećeg Sporazuma od 9. novembra 1964. U projektu amandmana predviđeno je, između ostalog, da se broj članova Komisije poveća od četiri na šest sa svake strane. Na ovaj način u Komisiji bi bili zastupljeni predstavnici svih 6 Republika.

Na osnovu dosadašnje prakse nameće se kao nužnost da u Komisiji budu zastupljeni i SSIP i Savezni zavod za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju. Izgleda da predstavnici ove dve ustanove ne mogu u isto vreme predstavljati i svoje Republike, a Amerikanci ne pristaju na daljnje povećanje broja članova Komisije, pa predlažemo da se ovaj problem u praksi reši na taj način što one dve Republike čiji predstavnici budu postavljeni za članove Fulbrajtove komisije iz SSIP-a i Saveznog zavoda za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju, u tome turnusu ne bi imale svojih direktnih predstavnika u Komisiji. Iz praktičnih razloga treba nastojati da više od polovine novoimenovanih članova Komisije stanuje u Beogradu.

Do formalnog amandiranja Sporazuma treba hitno postaviti četiri nova jugoslovenska člana Komisije na osnovu odredaba postojećeg Sporazuma, jer su svi dosadašnji članovi /Pajazit Nuši, dr. Zvonko Damjanović, Cveto Job i prorektor Univerziteta u Beogradu, Dr. Toma Ćunuševac/ otišli na nove dužnosti.

2. Pravni status Komisije

Ovo pitanje je ponovo pokrenuto predlogom Komisije upućenom 6. 12. 1972 Saveznom sekretarijatu za pravosuđe i opšte poslove. Kopija ovog predloga dostavljena je 28. 12. 1972. Saveznom zavodu za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju i 24. 1. 1973. predsedniku Komisije SIV-a za društvena, politička i organizaciona pitanja. Ovim ponovo ističemo važnost regulisanja statusa Komisije i molimo da se Savezni zavod založi za njegovo skoro rešenje.

3. Stipendiranje američkih studenata

Vlada SFRJ dodeljuje svake godine osam stipendija američkim studentima postdiplomcima, kao reciprocitet za predko 60 stipendija koje preko Fulbrajtovog programa naši studenti i naučni radnici dobijaju od američke Vlade i univerziteta. Od pomenutog broja stipendija 20 stipendija, odnosno 94.750 dolara uplaćuje američka Vlada preko State Departmenta, i to: 41.450 dolara za 10 studenata postdiplomaca, 53.940 dolara za 6 starijih naučnih radnika i 17.360 dolara za 4 nastavnika srednjih škola.

Do nedavne reorganizacije savezne uprave stipendije američkim studentima dodeljivane su preko Savezne komisije za kulturne veze sa inostranstvom, a troškove putovanja snosila je Fulbrajtova komisija.

Pošto je Savezna komisija za kulturne veze sa inostranstvom prestala sa radom, Fulbrajtova komisija je za školsku godinu 1971/72. preuzela u celini administraciju programa za američke studente i pored putnih troškova, privremeno platila stipendije i školarine za američke studente s tim da je kasnije dobila refundaciju ovih uplata od Saveznog zavoda za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju.

U međuvremenu Komisija je izvršila izbor osam američkih studenata za školsku 1972/73. godinu, i, kao svake godine, ima u svom budžetu obezbeđena sredstva za plaćanje putnih troškova. Kako smo obavesteni, Savezni zavod za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju ne predviđa da ponovo preuzme raniju obavezu Savezne komisije za kulturne veze sa inostranstvom oko finansiranja i administracije programa za američke studente, i prema tome ovo pitanje i dalje ostaje otvoreno.

U svom dopisu SIV-u od 21. 6. 1972. Komisija je predložila da se u dogovoru sa Republikama ponovo razmotri ovaj problem i donese odluka da administraciju i finansiranje programa za američke studente preuzme u celini Fulbrajtova komisija s tim da se troškovi programa, koji za 1972/73. godinu zbog povećanja stipendija treba da iznose oko 200.000 novih dinara, uplate na račun Fulbrajtove komisije preko Saveznog budžeta. Kopije ovog predloga su dostavljene Saveznom zavodu za međunarodnu naučnu prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju i SSIP-a, ali do sada još nije dobio odgovor.

4. Budžet

Zbog drastičnog smanjenja budžeta američkih univerziteta, stipendije koje naši studenti i naučni radnici dobijaju u SAD sve se više svode isključivo na stipendije iz budžeta State Departmenta, odnosno Vlade SAD. Usled nekonvertibilnosti dinara, broj stipendija u SAD za naše prioritetne kandidate može se povećati samo u slučaju da jugoslovensko učešće od 20% u finansiranju Fulbrajtovog programa bude u celini ili delimično uplaćeno u dolarima. Molimo da Savezni zavod za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju razmotri mogućnost da već uza 1973. godinu Komisiji dodeli dolarska sredstva za povećanje broja stipendija za jugoslovenske studente i profesore.

Dostavljeno: Međurepubličkom komitetu Ante Rukavina
za nauku i tehnologiju, Izvršni direktor
SIV
SSIP-u, III Uprava

Prilog